

PS

Het PAROOL

woensdag 14 januari 2004

Het Cineac gevoel

HOLMANS
Hoofdstad

Openheid

Wat bewoog Rob Oudkerk om opening van zaken te geven ten overstaan van onze gewaardeerde collega Heleen van Royen? Wilde hij Heleen misschien versieren? Waarom begin je dan over sex-sites, hoeren en coke-gebruik? Lijkt me geen goede versierderstechniek. Dus die theorie verwerp ik.

Was hij dan misschien dronken? Nee, niet volgens Heleen en niet volgens hemzelf. Die theorie valt dus ook af. Ik houd het meer op mijn eigen theorie: Oudkerk heeft een verkeerde analyse gemaakt van het verschijnsel Pim Fortuyn.

Laat het me uitleggen.

Fortuyn scoorde met een vorm van, wat ik noem, sensationele eerlijkheid. Hij vertelde dat hij graag met Marokkaanse jongens het bed wilde delen, dat hij, als katholiek, toch de darkroom prefereerde boven de kerk, en hij zond gepeperde, wellicht populistische uitspraken de wereld in.

Oudkerk moet hebben gedacht: Fortuyn scoort door die sensationele eerlijkheid, laat ik dat ook eens doen.

Zijn taal werd ruwer ('kutmarokkanen'), zijn meningen werden botter ('De grens van de vrijheid van meningsuiting is wat mij betreft bereikt als die vrijheid leidt tot onenigheid')

en zijn gedrag werd eigengereider: 'Zeg agent, wie denk je wel dat je bent.'

Een soort linkserige kandidaat-Fortuyn – meer Fortuyns wat drukke neefje die oom imiteert: Rob Fortuyn.

En dan blijkt je eigen eerlijkheid niet sensationeel genoeg, en dan ga je, juist tegenover journalisten 'over the top.'

Ik heb dat zelf tijdens interviews wel eens meegemaakt. Je vroeg iemand iets, en die ontdekte zelf in zijn eigen antwoord dat hij een saaiere lul was en om jou dan te behagen ging hij zich aanstellen. Je ziet dit gedrag ook wel op verjaardagen als de sterke verhalen verteld gaan worden.

Van die verkeerde Fortuyn-analyse had Oudkerk last toen hij met Heleen van Royen sprak.

Daar komt nog iets bij. Als sociaal-democraat met verantwoordelijkheid is hij de weg kwijt. Het is moeilijk solidair te zijn met de groep (de Marokkaanse jeugd) op wie je neer kijkt en die jou het leven ongemakkelijk maakt, terwijl je als sociaal-democraat juist solidair met die groep moet zijn. Het is het dilemma waar de hele PvdA zich in heeft verknoopt: de groep voor wie de partij is opgericht heeft eigenlijk een hekel aan de groep die op het ogenblik het meeste sociaal-democratische aandacht nodig heeft. Fortuyn wist die oude sociaal-democratische aanhang naar zich toe te trekken. Maar niet door die sensationele eerlijkheid – wat Oudkerk denkt. Maar door eenvoudigweg te verwoorden wat die oude sociaal-democraten ook dachten – en dat kwam vaak niet overeen met de standpunten van het partijbureau van de Partij van de Arbeid.

De vraag is nu: moet Oudkerk weg?

Ik vind van wel – hoewel ik niks tegen zijn cocaïne- en hoerengebruik heb. Maar: of hij heeft tegen Heleen van Royen gelogen, of hij heeft tegen de burgemeester gelogen. In beide gevallen heeft hij gelogen en moet hij als wethouder weg, want we kunnen geen liegende wethouder gebruiken. Zo zijn nu eenmaal de politieke spelregels. Hij mag alleen blijven als Heleen gejoekt blijkt te hebben.

Ik denk niet dat Heleen gejoekt heeft.

Het nieuwe leven van de Cineac

Ontwerper Wim van de Oudeweetering in de Cineac.

Strak en zakelijk aan de buitenkant, met de letters op het dak, precies weer zoals in de jaren dertig, toen de bioscoop geopend werd. Van binnen rood, warm, geborgen en decadent. Met als origineel detail 'het gat', dat het baarmoeder-gevoel compleet moet maken. Interieur-ontwerper Wim van de Oudeweetering nam de oude Cineac onder handen.

EMILIE ESCHER

INTERIEUR-ONTWERPER Wim van de Oudeweetering kent de Cineac nog van vroeger, als bioscoop. "Als jongetje ging ik er vaak naartoe. Je kon via de zijuitgang naar binnen glippen om er een filmpje te pikken. Dat wisten veel Amsterdamse jongetjes met mij." Toen hij werd benaderd om de oude Cineac opnieuw vorm te geven, hoefde hij geen moment na te denken. Graag. Van de Oudeweetering is de man van World of Wonders, de vorig jaar ter ziele gegane interieurwinkel met het duizend-en-een-nacht-interieur, destijds zo'n sensatie dat het hele KNSM-eiland bij de opening veranderde in het verkeersknooppunt van de stad.

De opening van zijn nieuwste creatie in de Reguliersbreefstraat, drie weken geleden, zorgde ook weer voor grote opstoppingen. Veel mensen moesten buiten blijven. Nou ja, iedereen kan alsnog naar binnen, want de Cineac is zeven dagen per week open, vanaf zes uur tot diep in de nacht. Tip: je moet er wel een beetje netjes uit zien. Types met afgetrapte sportschoenen komen er niet in. Hoewel dat volgens Van de Oudeweetering weer ingewikkelder ligt dan je denkt. "Iemand die er heel casual uitziet, kan toch ook stijl hebben." Lallende voetbalsupporters komen er niet in.

Van de Oudeweetering, duidelijk verliefd op het gebouw, treedt graag op als gids in zijn paleis. "Kom je voor het eerst?" vraagt hij. Iedereen die voor het eerst komt raadt hij aan vooral niet direct de grote zaal in te lopen maar de trap rechts te nemen. Die leidt helemaal naar boven, naar de champagne-bar, waar vandaan je de Cineac op z'n mooist ziet.

Hij loopt verend de trap op en daar staan we paf, hij heeft niet overdreven. We kijken vanaf achttien meter hoogte neer op een groot, rood walhalla dat direct een enorm

gevoel van geborgenheid opwekt. Alles is rood en zacht en ligt onder een grote koepel van goud, die een vriendelijk, toverachtig licht verspreidt. Op het balkon onder ons zijn mensen aan het eten. En daaronder, in de zaal, staat een van glasmozaïeken gemaakte, ronde bar, omringd door Venetiaanse lampen op palen. Bij de opening gaven dansers van het Nationaal Ballet een voorstelling paaldansen.

EX-BIOSCOOP

De Cineac werd op 2 november 1934 geopend. Architect Johannes Duiker noemde de nieuwbioscoop waarin doorlopende voorstellingen werden gegeven een 'zingend tijdschrift'. 'Aan al degenen die zich plegen te amuseren met Het Leven of De Lach, de Sportkroniek of de Prins, voorspel ik een meer of mindere verslaafdheid aan het zingende tijdschrift dat Cineac heet.' Later draaide in de Cineac veel kinderfilms. In 1992 werd de Rijksbioscoop opgericht, waarin films doorlopend waren te zien. Daarmee werd de bioscoop een officieus opvangtehuis. Voor een riks zat je warm. In 1996 arriveerde de Planet Hollywood-keten. Het restaurant werd met spierballenvertoen geopend en ging samen met de rest van het concern aan mismanagement ten onder.

Maar de grootste blikvanger is toch 'het gat' recht tegenover ons, waar vroeger het film-doek hing. Het is moeilijk om er niet naar te kijken. Het gat is een oorspronkelijk detail. Jarenlang werd het door het filmdoek aan het zicht onttrokken. Vroeger stond er een reusachtige luidspreker achter. Van de Oudeweetering was er blij mee, want het geeft de plek een totaal eigen smool, en het maakt 'het baarmoedergevoel' compleet. Vanavond staat er een dj te draaien. Maar er kan natuurlijk van alles in plaatsvinden. Jazz-zangeressen. Tableaux vivants. Zelfs weer film.

Het is nog niet druk. Maar ook als het druk is, wordt het niet massaal, zegt Van de Oudeweetering. "Je verdwijnt een beetje in het interieur."

Uitkijkend over de zaal wijst de ontwerper erop dat hij steeds vijf tinten rood gebruikt heeft. Dat de glazen afscheidingen van de twee balkons elk een andere tint hebben. Vanaf het champagne-balkon is alles oranje-rood. Vanaf het restaurant-balkon eronder is de zaal roze. Monumentenzorg was vrij steng, het gebouw van Duiker, dat door de vorige eigenaar – Planet Hollywood – al veel te verduren heeft gehad, moest zoveel mogelijk intact gelaten worden. Het heeft Van de Oudeweetering niet in de weg gezeten.

INTEGENDEEL: de originele luchtroosters bijvoorbeeld zijn, met goudverf bewerkt. Juist erg decoratief. En dat de originele rode neon letters op het gebouw weer in ere hersteld zijn geeft ook extra allure. De sfeer is internationaal, doet denken aan de Moulin Rouge, aan Berlijnse nachtclubs uit de jaren dertig. De nieuwe Cineac is volgens Van de Oudeweetering een zaak geworden die zich overal op de wereld zou kunnen bevinden, in elke tijd. Niet aan mo-

Overzicht van de grote zaal gezien vanaf het restaurant.

FOTO'S MARCO VANHAL

degrillen onderhevig. Dat was ook wat hem en eigenaar Duncan Stutterheim voor ogen stond. Een plek, vergelijkbaar met de Buddhabar in Parijs, waar luxehotels gasten naar toe kunnen sturen om te eten. Een plek die glamour uitstraalt. Van de Oudeweetering wijst op decadente details in de champagne-bar: de kaart, bijvoorbeeld, die eruitziet als een glossy.

DE SPECIAAL gemaakte houten sigarenautomaat biedt allerlei sigaren. Je kan hier je eigen fles wodka bestellen, met gratis frisdrank om te mixen. "Dat geeft klanten een gevoel van grote luxe. Het maakt dat je je speciaal voelt." Wie wil kan de champagne-bar huren voor een feestje, en hetzelfde geldt voor de vip-room erachter. Die ligt aan de straatkant. De ramen zijn zo bedekt dat de ordinare reclameborden van de Reguliersbreestraat aan het oog ont-

trokken worden maar het glas-in-lood van Tuschinski wel zichtbaar blijft. Er staan chaises longues bekleed met grijs 'crushed velvet' velours met tegengesteld geknoopte polen die het licht breken, zodat je een glanseffect krijgt. De bekleding komt op alle stoelen en banken in verschillende kleuren terug.

krijgt nog zwarte ronde bedden, want het mag best nog wat meer kinky. Via een scherm kun je volgen wat zich in de zaal allemaal afspeelt. Is er een leuk optreden dan ga je naar de zaal.

Het restaurant, geleid door kok Jonathan Karpataios, afkomstig van restaurant Sinn uit Loosdrecht, ligt een balkon lager. Wie wil kan er in een aparte nis eten, afgeschermd voor twee personen. Je zit er naast elkaar, volgens Van de Oudeweetering in Parijs heel normaal – en een stel zat er op kerstavond al hevig te zoenen. Andere nis-

sen hebben oude verweerde spiegelwanden. En net als overal in de Cineac hangen er trechtervormige Fortuny-lampen, van de gebroeders Fortuny uit Venetië. De oude palazzo's hangen er vol mee en Van de Oudeweetering heeft ze in Venetië na laten maken.

ANDE STRAATKANT ligt het andere restaurantgedeelte, ooit de projectiekamer van de oude bioscoop. De ontwerper wijst op de zachte stoelen, die lager en breder zijn dan de standaard restaurantstoel. "Mensen moeten er even aan wennen. Maar als je uit eten gaat zit je maar tien minuten van de tijd aan je bord te eten en de rest van de tijd zit je, en dan kan je maar beter lekker zitten." Zijn eigen schoonmoeder van in de zestig hield het dankzij die stoelen in ieder geval drie uur lang uit in de Cineac. Zelf houdt hij het zo vijf uur uit. Z'n

favoriete plekje is links op het balkon in het restaurant en vlak voor het gat op het podium, in de zaal.

"Hier kom ik graag terecht wanneer ik gegeten heb in het restaurant. Of als ik om zes uur even wil borrelen en daarna naar de film wil." Hij gaat er even zitten. "Zullen we wat hapjes bestellen?" Een meisje in een klein zwart jurkje, met dunne zwarte bandjes, komt vertellen dat de Patanegra, een Spaanse worstsoort, van varkens komt die hoog in de bergen met eikels gevoerd worden, en dat de ham heel lang gedroogd is.

Door de speakers aan de wand die we zelf harder of zachter kunnen zetten, zingt Grace Jones *La vie en rose*, een nummer waarvoor deze tent gemaakt lijkt te zijn. Laat de buitenwereld de buitenwereld, met al z'n regen, en problemen. Het is moeilijk om het rode pluche te verlaten.

Vijf soorten rood.

Een dj op de plek van de oude luidspreker.

Sanitair in stijl